liwa pallama läändetu nink kiik uhkeste nink kauniste wäljanäüt. Läwwe een kulite teie sedda sõant liguta-wat kori-laulo, minkaga jummalaorjust allusteti, ent sest kállist, wäggewast juttusest, mes kerrikorahwas pühha tähhelepandmisega sõamete wõttiwa, es sa teie märastegi tundmist ehk tähhendust. Teie tijate jo, et sest ajjast, kui pühha apostli wõerin kelin Ewangeliumi sõ'nna kulutiwa, sesamma wäggew Jummala sõnna kike rahwa sean ilma pääl eggaüttele omman kelen oppetetas.

Ent seni kui teie kerriko läwwe een säratsid mõttid omman sõamen kuddute, om jummalaorjus Saksa kerrikun otsa lõpnu nink kerriko rahwas lät säält jälle uniwersiteti maia taggasi. Mitto sadda innemist ruttawa sinna sissesminnema; ent ehk kül armsa mängo nink laulo wisi uniwersiteti majjast ka teile kõrwu kostwa, siski ei julgu keake teie seast sissseastu, sest teie arwate õigusega, et sääl énnege no ómma kokkotulnu, kea sinna ómma kutsutu ütte kállist pühha piddama, kellega teil middake ei olle teggemist. Nink kunna sinna, armas mamees, ommete sedda keelt ei mõista, mes säälsissen parhilla kõnneltas, sis tahhap kalendriteggija sülle kiik ärraselletada, mes asja pärrast se rõemo-pühha petas.

Jo säitsmesaa ajjastaja eest naksiwa innemise ärratundma, et se, ke tahhap ilma pääl omma tööd nink ammetit nidade tállitada, et sest ilmale nink kaasinnemisile õiget kaswu saas, süggawambat tundmist ilmalikun nink taiwalkun asjun peap nõudma nink otsma, kui päält nätta rahwa sean om lõida. Et nüüd jummalasõnna oppetaja, kohtowannemba, arsti nink mu ammetimehhe, keddi ilm tarwitap, et rahwa ihho nink henge eest saas hoolt kännetus nink rahwa põlli rahhun nink õnsalikun ellun eddesisadetus, sis kutsiwa eddimält Italia maal, kos wanna kulus Roma liin saisap, nink päle to ka muil Eü-



ropa mail targa nink jummalapelgliko wallitseja kuulsaid nink tarku mehhi ütte ehk tõise lina kolko nink palgasiwa neid se tarbis, et nemma nori mehhi hénne ümber koggus nink neile kigin asjun, mes neile neide tullewatse ammeti tarbis wajja olles, oppust ánnas. Säratse koli kutsuti uniwersitetis, uniwersiteti oppetajid prohwesris nink opjid tuddenkis. Saksamaal säeti eddimäne uniwersitet Praga linan Põmi maal 500 ajjastaja eest, nink 100 ajjastaja eest Moskwa linan Wennemaal. Kui Rootsi kunningas Kustaw Adolw Liiwlandi ma ülle wallits, sis möttel se wagga kunningas sõamelikult se päle, ka siin meie maal koliasja parremba kõ'rra päle sata. Tol hawal olli meie maal halle luggu kül, sest se olli se kibbe aig, kos Rootslase nink Polakese meie ma sissen 24 ajjastaiga söddisiwa. Mes mõek pärrajät, sedda häet tulli ärra. Mitto koggodust olliwa ilma oppetajata, nink se olli weel õ'nnes arwata, kui ülle nelja kihhelkuna üts kerriko-oppetaja olli. Kunningas Kustaw Adolw püüs sedda hädda ärrakeelda, mes rummalusest, roppust ellust nink säedmata ellokõ'rrast suggenep, ni kui nõggese nink ohhaka kiwwiunnikust suggenewa, nink wõt sedda nõuwo, kigin paigun, kon wajja olli, lastekoli säeda, nink se man olli Riga piiskop temma tuggi nink hä kässi. Ka siin Tartun säed kunningas tol ajjal uniwersiteti, ent kui temma Saksamaal sõan olli 1632. ajjastajal omma henge heitnu nink temma pärrantullejide Rootsi kunningide ajjal jälle wastsest sõdda meie maal wäljatulli nink katk nink nälg rahwast ärraneeld nink waeses pärratus teggi, sis es püssi ka Tarto uniwersitet ennamb káwwa. Hädda aije prohwesrid nink tuddenkid Tartust wälja nink 1700. ajjastajal es olle tast uniwersitetist ennamb nimmegi tutta.

Kui päle to meie ma Wenne Keisri Peetri I.